BESCHIKKING VAN DE TWEEDE KAMER VAN HET HOF
16 juni 1988 *

In zaak 371/87,

N. Progoulis, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Brussel, vertegenwoordigd door P. H. Delvaux en D. Lagasse, advocaten te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van E. Arendt, advocaat aldaar, 4, avenue Marie-Thérèse,

verzoeker,

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur J. Griesmar als gemachtigde, bijgestaan door C. Verbraeken, advocaat te Brussel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende, in wezen, de nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 12 maart 1987 houdende de gedeeltelijke afwijzing van het door verzoeker op 18 augustus 1986 ingediende verzoek, alsmede de nietigverklaring van het antwoord op verzoekers klacht van 19 mei 1987,

geeft

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: O. Due, kamerpresident, K. Bahlmann en T. F. O'Higgins, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: J.-G. Giraud

de advocaat-generaal gehoord,

de navolgende

* Procestaal: Frans.

Beschikking

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 15 december 1987, heeft N. Progoulis, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen (hierna: verzoeker) krachtens artikel 91 Ambtenarenstatuut een beroep ingesteld strekkende, in wezen, tot nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 12 maart 1987 houdende de gedeeltelijke afwijzing van het door verzoeker op 18 augustus 1986 ingediende verzoek, alsmede tot nietigverklaring van het antwoord op zijn klacht van 19 mei 1987.

2 Verzoeker, van Griekse nationaliteit, is B 3-ambtenaar van de Commissie. Tot 1 december 1985 was hij rapporteur van het EOGFL. In die functie diende verzoeker de uitvoering van bepaalde investeringsprojecten ter plaatse te controleren. Die controles worden steeds verricht door twee ambtenaren, onder toezicht van het hoofd van de afdeling Oriëntatie van het EOGFL.

Tijdens plaatselijke controles van drie projecten in Frankrijk (F/74/80, F/43/82 en F/32/82) ontstonden er tussen verzoeker en de tweede ambtenaar, die administrateur in dezelfde afdeling was en die de leiding van het controleteam had, meningsverschillen die voornamelijk betrekking hadden op de op te stellen rapporten.

3 Op 10 juli 1984 controleerde verzoeker ter plaatse het project F/74/80. Het desbetreffende rapport werd door de chef van het controleteam eerst op 10 december 1985 opgesteld; hij had dit niet eerder kunnen doen wegens „de onenigheid met" verzoeker (zijn eigen woorden). Aangezien verzoeker per 1 december 1985 het EOGFL had verlaten en naar een andere dienst van de Commissie was overgestapt, had alleen de chef van het controleteam het rapport ondertekend.

4 Op 11 juli 1984 controleerde verzoeker ter plaatse de projecten F/43/82 en F/32/82. In zijn ontwerp-rapporten weigerde hij een oordeel over die projecten te geven, op grond dat zulks tot de verantwoordelijkheid van zijn hiërarchieke meerderen behoorde. Toen een onderhoud met zijn rechtstreekse hiërarchieke meerdere verzoeker niet tot andere gedachten kon brengen, ondertekende eerstgenoemde — nadat verzoeker de afdeling had verlaten — deze rapporten „namens" verzoeker, met de vermelding dat verzoeker het EOGFL had verlaten.

5 In een nota van 21 april 1986 beklaagde verzoeker zich bij zijn voormalig afdelingshoofd erover, dat zonder zijn toestemming zijn naam onder bepaalde rapporten was vermeld. Hij verlangde:

„1) dat onderhavige nota wordt meegezonden met alle rapporten voor het EOGFL over de door mij gecontroleerde projecten alsook met de rapporten die aan andere directies en instanties (Rekenkamer en financiële controle) worden gezonden, en daarvan het bewijs te leveren;

ik kan immers geen verantwoordelijkheid dragen voor rapporten die ik nooit heb goedgekeurd;

2) dat aan de betrokkenen duidelijk wordt gemaakt, dat men niet iemands naam of handtekening mag gebruiken zonder diens toestemming, en dat hiertegen zonder meer strafrechtelijk kan worden opgetreden;

3) dat u mij schriftelijk de eventuele correcties meedeelt, die u wilt aanbrengen in het hierbij gevoegde handgeschreven rapport."

In zijn nota beklemtoonde hij, dat hij wenste te waarschuwen voor ongeoorloofde praktijken, en verklaarde hij het onaanvaardbaar te achten, dat — zonder dat hij daarvan was verwittigd — zijn naam werd vermeld alsof hij bij de besluitvorming betrokken was geweest.

6 Naar aanleiding van die nota liet het bevoegde afdelingshoofd van het EOGFL de conclusies van rapport F/74/80 wijzigen, verklaarde hij zich bereid om de rapporten over de projecten F/32/82 en F/43/82 in te trekken en verzocht hij verzoeker nieuwe rapporten te ondertekenen, die de vorige moesten annuleren en vervangen. Verzoeker nam hiermee evenwel geen genoegen en diende op 18 augustus 1986 krachtens artikel 90 Ambtenarenstatuut een verzoek in met de volgende inhoud:

„1) dat de nodige maatregelen worden getroffen, namelijk:

— een onderzoek om de draagwijdte van de feiten vast te stellen;

— tuchtmaatregelen tegen hen die verantwoordelijk zijn voor die feiten;

— vervolging van de verantwoordelijke personen door de bevoegde strafrechtelijke instanties;

alsook aan te tonen, dat die maatregelen getroffen zijn.

2) dat de tekst van het onderhavige verzoek en de bijlagen worden gevoegd bij alle rapporten over door mij gecontroleerde projecten, alsook bij de rapporten die aan andere instanties (Rekenkamer en financiële controle) worden gezonden, en dat daarvan het bewijs wordt geleverd.

Mijn eventuele verantwoordelijkheid op basis van artikel 21, derde alinea, van het Statuut kan zich niet uitstrekken tot rapporten die ik nooit heb goedgekeurd.

3) dat het onderhavige verzoek bij mijn persoonsdossier wordt gevoegd, zodat er in voorkomend geval rekening mee kan worden gehouden.

4) dat mij één frank morele schadevergoeding wordt toegekend wegens misbruik van mijn naam en handtekening."

7 Toen de Commissie niet binnen de in het Statuut voorziene termijn van vier maanden antwoordde, diende verzoeker op 23 februari 1987 krachtens artikel 90, lid 2, van het Statuut een klacht in tegen het stilzwijgend genomen besluit tot afwijzing van zijn verzoek. Op 12 maart 1987 antwoordde de Commissie als volgt op het verzoek van 18 augustus 1986:

„Ik heb het genoegen u te kunnen verzekeren, dat de op u rustende verantwoordelijkheid krachtens artikel 21 van het Statuut niet in het geding kan worden gebracht door een rapport dat u niet hebt ondertekend; de door u gevraagde bekendmaking is hiervoor niet nodig.

Met betrekking tot uw opmerkingen bij de conclusies betreffende de controle van project F/74/80 moet worden vastgesteld, dat de wezenlijke elementen van uw afwijkend standpunt duidelijk en loyaal zijn vermeld in het rapport dat de heer Daleiden u op 17 juni 1986 ter ondertekening heeft toegestuurd.

Wat uw wens betreft, om uw verzoek bij uw persoonsdossier te voegen, kan ik u meedelen dat desbetreffende instructies zijn gegeven. Ook het onderhavige antwoord kan desgewenst bij uw persoonsdossier worden gevoegd."

Van oordeel dat dit antwoord niet volstond, diende verzoeker op 19 mei 1987 een nieuwe klacht in tegen dit besluit van de Commissie. Op 5 juni 1987 bracht de Commissie verzoeker haar besluit van 21 mei 1987 ter kennis, waarmee zij antwoordde op zijn klacht van 23 februari 1987. Dat besluit is een loutere bevestiging van de brief van 12 maart 1987. Bij nota van 16 september 1987 verwees de directeur-generaal Personeelszaken en algemeen beheer verzoeker voor diens tweede klacht naar de antwoorden van de Commissie van 12 maart en 5 juni 1987 betreffende dezelfde grieven.

8 Het onderhavige beroep is op 15 december 1987 ingesteld. Verzoeker concludeert dat het den Hove behage:

„1) nietig te verklaren het besluit van de Commissie van 12 maart 1987 houdende gedeeltelijke afwijzing van het door verzoeker op 18 augustus 1986 ingediende verzoek;

2) nietig te verklaren het op 18 september 1987 ter kennis van verzoeker gebrachte besluit van de Commissie van 16 september 1987 tot afwijzing van zijn klacht van 19 mei 1987;

3) de Commissie te veroordelen om aan verzoeker voorlopig een bedrag van 1 BFR te betalen als vergoeding voor de geleden immateriële schade;

4) de Commissie te gelasten om een kopie van het onderhavige verzoekschrift te hechten aan alle rapporten van de controlemissies waaraan hij heeft deelgenomen en aan die welke zich bij de Rekenkamer bevinden;

5) de Commissie in de kosten te verwijzen ..."

9 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 12 februari 1988, heeft de Commissie krachtens artikel 91, paragraaf 1, van het Reglement voor de procesvoering een exceptie van niet-ontvankelijkheid opgeworpen, met name op grond dat de beroepstermijn niet was nageleefd en dat er in ieder geval geen sprake was van een voor verzoeker bezwarend besluit.

10 Krachtens artikel 92, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering kan het Hof in iedere stand van het geding ambtshalve middelen van niet-ontvankelijkheid, welke van openbare orde zijn, met name de niet-ontvankelijkheid van het beroep, in behandeling nemen en beslissen met inachtneming van het bepaalde in artikel 91, paragrafen 3 en 4, zonder tot de mondelinge behandeling over te gaan.

11 Ingevolge artikel 91, lid 3, van het Statuut moeten beroepen van ambtenaren worden ingesteld binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf, respectievelijk, de dag van kennisgeving van het naar aanleiding van de klacht genomen besluit of, bij gebreke van een dergelijk besluit, vanaf de dag waarop de antwoordtermijn verstrijkt.

12 Verzoeker voert aan, dat in casu de termijn van drie maanden eerst is beginnen te lopen vanaf de kennisgeving van het antwoord van de Commissie op zijn tweede klacht, dat wil zeggen vanaf 18 september 1987. Voor zijn stelling, dat het uitdrukkelijke antwoord van 12 maart 1987 het beginpunt van de beroepstermijn vormt, beroept hij zich met name op 's Hofs arresten van 15 juni 1976 (zaak 5/76, Jänsch, Jurispr. 1976, blz. 1027) en 28 mei 1980 (gevoegde zaken 33 en 75/79, Kuhner, Jurispr. 1980, blz. 1677).

13 Volgens de Commissie faalt dit betoog. Zij stelt, dat in het antwoord van 5 juni 1987 uitdrukkelijk naar het antwoord van het tot aanstelling bevoegd gezag van 12 maart 1987 werd verwezen en verzoeker duidelijk werd meegedeeld, wat het definitieve standpunt van de Commissie was.

14 In de eerste plaats zij opgemerkt, dat het beroep tegen het besluit, dat het antwoord was op de klacht van 23 februari 1987 en dat op 5 juni 1987 ter kennis is gebracht, tardief is, aangezien de termijn van drie maanden van artikel 91, lid 3, van het Statuut niet is nageleefd.

15 Voorts staat vast, dat in de brief van de directeur-generaal Personeelszaken en algemeen beheer van 16 september 1987 geen besluit kan worden gezien, dat in antwoord op de klacht van 19 mei 1987 is genomen.

16 Derhalve rijst de vraag, of de klacht van 19 mei 1987 als vertrekpunt voor de berekening van de beroepstermijn kan gelden.

17 Om te beginnen vormt volgens vaste rechtspraak van het Hof ieder — uitdrukkelijk of stilzwijgend genomen — besluit tot afwijzing zonder meer, enkel een bevestiging van de handeling of het stilzitten waarover de betrokkene zich beklaagt, en vormt het op zichzelf genomen geen voor bestrijding vatbare handeling (arrest van 28 mei 1980, reeds aangehaald).

18 De klacht van 19 mei 1987 was gericht tegen het besluit van de Commissie van 12 maart 1987, dat het antwoord was op verzoekers voorheen stilzwijgend afgewezen verzoek van 18 augustus 1986.

19 Het antwoord van de Commissie van 12 maart 1987 is geen bezwarend besluit dat los staat van de bezwarende handeling die het stilzwijgend genomen besluit tot afwijzing van het verzoek van 18 augustus 1986 zou vormen. Immers, in haar besluit van 12 maart 1987 was de Commissie verzoeker tegemoet gekomen op de essentiële punten van diens oorspronkelijke verzoek.

20 Hieraan zij nog toegevoegd, dat verzoeker na ontvangst van de brief van de Commissie van 5 juni 1987 onmogelijk in onzekerheid kon verkeren over het ogenblik waarop de beroepstermijn van drie maanden begon te lopen.

21 Uit het voorgaande volgt, dat het beroep te laat is ingesteld en niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

Kosten

22 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Volgens artikel 70 van hetzelfde Reglement blijven echter de kosten door de instellingen ter zake van beroepen van personeelsleden der Gemeenschappen gemaakt, te hunnen laste.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

beschikt:

1) Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard.

2) Elk der partijen zal de eigen kosten dragen.

Luxemburg, 16 juni 1988.

De griffier

J.-G. Giraud

De president van de Tweede kamer

O. Due